

Man har kaldt Landstinget for det besindige, det roligt overvejende Ting. For saa vidt man ved roligt overvejende skal forstå, at man giver sig god Tid, vældig god Tid, saa vil jeg indrømme, det er vanskeligt at finde en mere træffende Betegnelse, for Landstinget har brugt ca. en Maaned til ingenting at naa. Men medens Betegnelsen „roligt overvejende“ kan passere med den Forklaring, jeg her har givet, kan jeg paa ingen Maade erkende, at Betegnelsen det „besindige“ Ting passer paa det høje Landsting; thi det høje Landsting har efter min Mening indladt sig paa en stor Ubesindighed. Her forelaa et lille Forslag sigtende til at være et første Skridt til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, og hvilket Standpunkt tog saa Landstinget til denne Sag. Landstingets Stilling blev — kort sagt — denne, som er udtrykt gennem Landstingets Vedtagelse af Forslaget ved tredje Behandling: Ingen Igangsættelse af almindeligt Arbejde. Selv om det er Arbejder, der ikke kan udføres som Nødhjælpsarbejder, skal der ingen direkte Tilskud ydes til saadanne Arbejder, ingen Laan til Kommuner eller private Institutioner, der vil fremme almindeligt Arbejde, ingen lettere Adgang for Staten til hurtig Fremme af offentligt Arbejde, saaledes at Staten, som det maatte være dens naturlige Opgave, kunde yde sit Bidrag til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og til at mildne Følgerne af Arbejdsløsheden. Saaledes var Landstingets Standpunkt. Kan man kalde det besindigt? Den Indsats, Landstinget ydede i denne alvorlige Situation, var en absolut Afvisning, det vilde ingenting. Da Forslaget var vedtaget, saaledes som Landstinget ønskede det affattet, var det reduceret til to Paragraffer: en første Paragraf, som sagde, at de 8 Millioner, som Ministeren ønskede til Ullaan til almindelige Arbejder, alene skulde kunne ydes til Nødhjælpsarbejder, og saa en anden Paragraf, som sagde, at for saa vidt Arbejdsløshedsfonden vilde blive særlig angrebet ved Udførelsen af Nødhjælpsarbejder, skulde den have en Refusion paa 2 Mill. Kr. Derved satte Landstinget sit Punktum, længere kunde det ikke strække sig, mere vilde det ikke. Derfor siger jeg, at jeg tror, at den uforstandige, den uforstaaelige Holdning, som Landstinget her har indtaget, vil blive dyr for Landstinget, naar den Dag kommer, da Vælgerne faar Lejlighed til at sige deres Mening om, hvad det rolige, besindige, overvejende Ting mente at skulle give Udtryk for i en Nødssituation.

Saaledes var den Baggrund, der var skabt, da der her i dette høje Ting blev taget Beslutning om at prøve den sidste Udvej og føre Lovforslaget til Behandling i et Fællesudvalg. Jeg udtalte ved den Lejlighed, at vi vilde anbefale Forsøget, men at vi gjorde det uden at nære noget stort Haab, og jeg kan nu, da vi staar med en Række Møder som Baggrund og med et Resultat som det her foreliggende, kun sige, at indenfor det Udvalg, der saaledes blev nedsat af de to høje Ting, mødte vi paa ingen Maade nogen mildere Luftning. Det, man fra Oppositionens Side bestemte hævdede, var, at de Foranstaltninger, som der var Tale om, alle ubetinget skulde være rene Nødhjælpsarbejder med de for saadanne Arbejder gældende Regler, og det saa længe ud til, at der overhovedet ikke skulde komme noget ud af Forhandlingerne. Vi fra vor Side har ment, at det maatte være vor Opgave, naar det kunde ske paa nogenlunde anstændige Vilkaar, at yde vor Medvirken til, at der kom et positivt Resultat ud af disse Forhandlinger. Vi har ikke ment at kunne sige: alt eller intet. Vi har ment, at vi ved enhver Overvejelse i denne Sag maatte tage i Betragtning den store, tusindtallige Skare af arbejdsløse, der er stedt i de allerstørste Vanskeligheder. Vi har ment, at vi maatte prøve, om vi dog kunde redde en Smule, saaledes at det, rigtigt og forstaaende anvendt ved Samvirken mellem Lovgivningsmagten, Kommunerne o. s. v., kunde blive et om end højest beskedent Bidrag til Afhjælpning af Arbejdsløsheden. Thi naar man fra den anden Side ikke har villet taget de samme Hensyn, som var taget i Ministerens Forslag, og der nu er gaaet saa megen kostbar Tid til Spilde, og at Arbejdsløsheden i denne Tid er kommet op paa nærmest det dobbelte, er det klart, at det, der nu foreligger en Fler-talsindstilling om, har maattet blive af ringere Betydning end det, der oprindeligt var foreslaaet, og man kan da ikke have nogen stor Tro til, at der vil komme ret meget ud af det. Men Ansvarer derfor kan ikke lægges paa vore Skuldre, det maa de Partier tage, som har Ansvarer for hele denne Sags Forhaling og har stillet sig saa uforstaaende, som Tilfældet er.

Det lykkedes gennem vore Indrømnelser at naa dertil, at man kunde fravriste 25 pCt. af de 8 Mill. Kr. til anden Anvendelse end den, som man fra de Konservatives og Venstres Side tænkte. Man naaede til, at af de 8 Mill. Kr. kan de 2 Mill. Kr. bruges til andre Arbejder end Nødhjælpsarbejder, og man naaede til af det oprindelige Tilskud at redde saa meget, at 1 Mill. Kr.